

VÁNDORGYÜLÉS

Bányászati Körkép '99

A Magyar Geofizikusok Egyesülete és a Magyarhoni Földtani Társulat közös vándorgyűlést tartott 1999. szeptember 28-tól október 1-ig Zalakaroson. A vándorgyűlés helyszíne a zalakarosi gyógyfürdő közvetlen közelében fekvő szép, új és kényelmes Men-Dan Hotel volt, itt laktak a résztvevők és itt zajlottak az előadások is. A vándorgyűlés főszervezői ÁBELE Ferenc és CSÁSZÁR János kollégák voltak.

A vándorgyűlés programja szeptember 28-án az IMAGEO munkamegbeszéléssel, úgynevezett „workshop”-pal indult. Szeptember 29-én és 30-án folytak az előadások és a poszter bemutatók, vagyis a tényleges szakmai munka. Október 1-én fakultatív program keretében a Keszthelyi-hegységbe lehetett szakmai kirándulást tenni CSILLAG Gábor vezetésével.

MESKÓ Attila megnyitó előadása PAPP Simon munkás-

ságát ismertette (ld. alább). A vándorgyűlés szakmai programját JESCH Aladár szakmatörténeti előadása („A dunántúli geofizikai tevékenység az Eurogasco és a MAORT irányítása alatt”) és a MOL Rt. KUMMI előadóinak plenáris előadása („A közetfizika helye és szerepe a korszerű szénhidrogén-bányászatban”) nyitotta meg, ezután következett a 28 előadás és 9 poszter bemutató, amit a vándorgyűlés 111 résztvevője hallgatott, illetve nézhetett meg.

A vándorgyűlés gyönyörű (fürdésre csábító) nyárvégi időjárásban, jó hangulatban, eredményesen zajlott le. A szervezés nagyon jó volt, köszönjük. (Egyedül azt sajnáljuk, hogy a Magyar Geofizikának írandó részletesebb beszámolóra már nem futotta a szervezők erejéből.)

Bodoky Tamás

PAPP SIMON MUNKÁSSÁGA

MESKÓ Attila megnyitó előadása a Magyar Geofizikusok Egyesületének vándorgyűlésén (Zalakaros, 1999. szeptember 28. – október 1.)

Bevezetés

A vándorgyűlést PAPP Simon, a legeredményesebb magyar olajkutató emlékének szenteltük, emiatt illő, hogy a megnyitó előadás életéről, munkásságáról és annak számunkra is hasznosítható tanulságairól szóljon.

PAPP Simon (1886–1970) életének jelentős részét a világ, majd 1933-tól Magyarország szénhidrogén-telepei felkutatásának szentelte. Az 1910-es években a Magyar Pénzügyminisztérium megbízásából Erdélyben, az I. világháború után különböző angol és amerikai olajtársaságok megbízásából Albániában, Németországban, Új-Guineában, Ausztráliában, Kis-Ázsiában, Kanadában kutatott kőolaj és földgáz után. 1933-tól kezdve munkásságát a magyarországi szénhidrogén-bányászat megteremtésének szentelte. Bár külföldi cégek (Anglo-Persian Oil Company, Hungarian Oil Syndicate Ltd.) az 1920-as években végzett eredménytelen kutatás után Magyarországról visszavonultak, azaz perspektívát nem láttak, PAPP Simon alig egy évtized alatt hazánkat teljesen önellátóvá tette, sőt a termelésből még exportra is jutott.

1948. szeptember 12-én letartóztatták és koncepciók perben „szabotázs és a népi demokrácia megdöntésére irányuló tevékenység” miatt halálra ítélték. Az ítéletet másodfokon életfogytiglani börtönbüntetésre módosították és csak 7 év múlva, 1955-ben, közel hetven évesen szabadult. Vagyonát elkobozták, akadémiai tagságától megfosz-

tották és többé szaktudására sem tartottak igényt. Nógrádverőcén, kényszertartózkodási helyén meghalt a felesége. Bár a szakma sohasem fogadta el bűnösségét, rehabilitációját csak évtizedekkel halála után sikerült elérni. A Magyar Tudományos Akadémia 1989-ben rehabilitálta. Ítéletét az 1990. évi XXV. törvény — számos más, politikai okból elítéltehez hasonlóan — nyilvánította semmissé. Ugyancsak 1990-ben posztumusz Széchenyi-díjat kapott. Törvényes örököse már nem volt, ezért a díjat és a vele járó pénzösszeget a Magyar Olajipari Múzeumnak adták át.

Munkásságáról, életéről részletes képet ad önéletrajza, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia kérésére az 1960-as években írt. Lényegében erre a bőséges anyagra támaszkodik az 1996-ban a Magyar Olajipari Múzeum kiadásában megjelent PAPP Simon: *Életem* c. kötet, melyet SRÁGLI Lajos és TÓTH János rendezett sajtó alá, és DANK Viktor lektorált. Megemlékezésemben, mint legautentikusabb forrásra, erre a műre támaszkodom. Egyben minden földtudománnyal foglalkozó szakember figyelmébe ajánlom, mert mind az olajkutatás és termelés szakmai részleteinek megismerése, mind a XX. századi magyar történelem megítélése szempontjából hasznos olvasmány.

Az életmű legfőbb tanulságának azt tartom, hogy a hazai szénhidrogén-kutatás — feltéve, hogy a földtani ismeretek és a szívós, szorgalmas munka némi szerencsével is párosul — igen eredményes lehet.